

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Căminului 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Aprilie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașule, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 5 Aprilie st. v.

II.

Nu este în întreagă viața publică a țerilor coroanei ungare adevăr mai incontestabil ca acela, că cel puțin nouăzeci la sută din Românii sciutori de carte, care au trecut în România, s'au dus numai și numai pentru-că aici în țeara lor n'au găsit cuvenitul teren de activitate, ci s'au vădut înaintea perspectivei posomorite, de a constitui un proletariat cult, a cărui soarte ar fi fost mai tristă poate, decât a prolețarilor în înțelesul comun al cuvântului.

Cărturarii ieșiți din poporul nostru sunt aproape fără excepțiune băieți din familii sărace, fii de țerani sau de preoți dela sate, care cu chiu și vai au trecut prin școale, trăind cu pâine uscată, sau din câte un stipendiu prea modest, sau ca servitori, sau în cazul cel mai bun ca corepetitori prelungă băieți de domn de altă naționalitate.

Acești tineri după terminarea studiilor nu dispun de regulă nici de atâtea avere proprie, ca să poată trăi măcar o lună dintr'însa, ci sunt avisați la munca mânilor și a minții, dacă nu voesc să moară de foame.

Bucuroși și-ar pune cunoștințele și puterea de lucru în serviciul patriei, mai ales că pentru ei munca este condițiune de viață în înțelesul strict al cuvântului, ear' nu numai ocupațiune de distracție sau de ambiție, ca la fiii aristocraților și patricienilor de altă na-

ționalitate. Și este cunoscut tuturor oamenilor nepreocupați, că Românul, mai ales Românul ieșit din țerănimia oțelită ardelenască, scie să muncească dela os și se mulțumesc bucuros cu răsplată cea mai modestă, deși numai aceasta îi este isvorul subsistenței sale.

Dar' capătă oare tinerii români aici în Ungaria teren de muncă potrivită cu aptitudinile și cunoștințele lor? Și dacă capătă, în ce condițiuni li-se dă?

Vedem că toate funcțiunile publice, atât în justiție, cât și în toți ramii de administrație publică, sunt ocupați aproape exclusiv numai de Maghiari, până și prin ținuturile locuite numai de Români curafi.

În broșura sa publicată acum doi ani despre cestiunea naționalităților, dl Ludovic Mocsáry a dovedit cu cifre din datele statistice oficiale, că din totalitatea tuturor funcționarilor publici din Ungaria numai două, doi două, procente sunt de naționalitate română. Dar' și acestia, afară de câțiva, pe care i-ai pute număra pe degete, sunt puși în funcțiuni inferioare din cele mai slab salaritate.

Astfel tinerimea inteligentă este avîsată numai la funcțiunile care se conferesc de Români sau la profesiunile libere, în care capacitatea și hărnicia omului decid prin concurență liberă asupra viitorului.

Ear' funcționari de ai noștri proprii bisericesci, școlari, de bancă etc., avem chiar câți ne trebuie, și asemenea și liberi profesioniști, ca advocați, medici, ingineri, tocmăi atâția câți încap între modestele împregiurări sociale și economice, în care trăim.

Însă naționalitatea noastră, deși săracă, păsăată și bătătorită, produce mai mulți oameni inteligenți decât cele două procente de funcționari români ai Ungariei, decât oamenii, cărora le putem da noi pâine, și decât aceia, care pot trăi din propria lor vrednicie ca liberi profesioniști.

Ce să facă restul? Să se reîntoarcă ear' la coarnele plugului părintesc ori să se lapede de părinții, care i-au crescut cu multe necazuri, să se facă dușmanii neamului din care au ieșit și să devină pentru un codru miserabil de pâine renegați, cea mai urgisită specie de creaturi omenești?

Sau una sau alta ar trebui să se întemple, dacă prevedința, care este mama bună a celor apăsați, n'ar fi lăsat să se închiege pe plaiurile mănoase de preste Carpații sudici un stat național românesc, a cărui bogăție naturală a permis întemeierea unei extinse lucrări

culturale, în care își află locul și cuvenitul teren de activitate și puterile inteligente românești, pe care statul unguresc nu scie, sau mai bine ăis, nu vrea să le folosească.

Drept-aceia, când foile maghiare se plâng, că atâția și atâția tineri români părăsesc an de an patria și trec în România, varsă lacrimi de crocodil, căci sciu ele foarte bine, din ce cauză se întemplă acest lucru.

După starea adevărată a lucrului, și Românii și mai ales Maghiarii ar trebui să o considere ca o norocire, că tinerii români neocupați aici în țeară au unde merge pentru a-și asigura pâinea de toate zilele, căci ce ar fi, dacă toți câți au trecut în România ar fi rămas aici în condițiuni nevrednice de pregătirea lor școlară și de aspirațiunile lor legitime?

Pentru terminarea mai degrabă a raporturilor nenaturale, în care ne-a adus stăpânirea maghiară a pătrărului de secol din urmă, ar fi fost poate mai bine, ca toți expatriații noștri să rămână aici în condițiuni ori-cât de miserabile, ca o expresiune viuă a nedreptăților ce ni-se fac. Dar' nu ar fi fost mai bine din punctul de vedere al desvoltării pacifice a raporturilor interne din Ungaria, ear' noi Românii, care înainte de toate ținem să fim sciuți ca un element de ordine la hotarele sud-ostice ale monarhiei austro-ungare, ne ferim și ne vom feri, cât vom pute de acte de violență și nimic nu dorim mai mult, decât ca situațiunea să se lămurească și consolideze pe cale pacinică.

Dar' în fine plânsoarea foilor maghiare este și ea numai un pretext, care țințese, — ca toată activitatea lor, — spre maghiarizare.

Voesc să facă plăsușul nostru, că tinerii români emigrează în România pentru-că nu posed limba maghiară, pentru-că se poată stăru cu oare-care aparență de îndreptățire pentru instrucțiunea și mai intensivă a limbii maghiare în institutele noastre de învățământ.

Ne aducem aminte, că același „Kolozsvár“, care acum aduce ca exemplu că nu se învață unguresce, institutele române din Brașov, în vara trecută a publicat un raport dela examenul de maturitate dela școala comercială, care face parte din aceste institute. În acel raport se spunea cu multă satisfacție, cum elevii, spre mulțumirea comisarului guvernial, dau cele mai corecte răspunsuri unguresci și declamau poezii unguresci.

Așa și este în adevăr. La institutele române se propune limba ma-

ghiară, decând a fost introdusă prin lege, în cea mai largă măsură recerută. Afară de aceea mai mult ca jumătate din tinerii români învață numai la institutele maghiare și în general întreagă inteligența română scie și unguresce și nemfesece, căci sunt recunoscute talentul și ușurința, cu care Românul învață limbile străine, și numai despre Sécui se ăice aici în Ardeal, că dacă nu ar scil unguresce, ar trebui să latre ca câinii, fiindcă altă limbă nu sciu și nu voesc să învețe.

Dar' chiar presupunând, că au dreptate foile unguresce, că nesciința limbii maghiare îi expatriază pe frații noștri, ce ar dovedi aceasta?

Că în Ungaria cetățeanul liber și egal îndreptățit de lege nu poate trăi cu limba sa proprie și că naționalitățile sunt asuprite și excluse din viața publică, în care numai o limbă și o naționalitate sunt cu adevărat recunoscute. Și tocmă aici este reul cel mare, aceasta este cauza principală a nemulțumirilor noastre.

Ni-se vor cita însă cuvintele, cu care ministrul nostru president a răspuns în săptămâna trecută la cuvintele contelui Stefan Keglevich în casa magnatilor, că de 1000 ani statul acesta este maghiar și că într'însul celelalte limbi nu se pot pune într'o categorie cu cea maghiară.

Nici nu pretindem noi aceasta. Recunoaștem supremația limbii maghiare ca limbă oficială a statului, dar' numai într'u cât i-se cuvine după drept și lege.

Nu pretindem ca alta să-i iee locul, nu ăicem ca ea să nu fie limba de comunicațiune între oficii și autorități și la autoritățile mai înalte. Dar' basați pe drept și lege și pe principiul egalei îndreptățiri năvîndem, ca în afcile, care vin în nemijlocită atingere cu poporul nostru, să-și aibă dreptul ei și limba noastră, să fie aplicați funcționari de naționalitate românească, care cunosc firea și trebuințele Românilor, ear' dacă statul nu susține, după-cum i-ar fi datorința, școale românești, să deie cel puțin școalelor susținute de noi bună pace, ca să facă instrucțiunea în limba românească, și să nu le răpească timpul cu octroarea tot mai potențată a limbii maghiare.

Căci mai mult decât se învață acum unguresc în institutele românești, nici un fel de interes nu poate pretinde, ear' dacă totuși se pretinde, apoi prea oarzen' se dă pe față tendența de maghiarizare completă a acelor institute, și motivele care se produc, pentru a pretinde și mai multă instrucțiune ungurescă, sunt numai pretexte ca ale lu-

pulii din fabulă, care a mâncat mielul sub cuvânt că-i turbură apa.

Dacă este adevărat, că tinerii români emigrează, pentru-că nu sciu unguresce, apoi consecința dictată de dreptate și de principiul adevăratei egale îndreptățiri ar fi cu totul alta, ear' nu octroarea și mai potențată a limbii maghiare în institutele românești:

Ar fi adevărat introducerea limbii românești în dreptul ei legal cel puțin pe la oficiile mai inferioare de stat, ar fi aplicarea de funcționari români între populațiunea românească în locul legiuilor de nemeși scăpătați, care cred, că populațiunea este pentru ei și nu ei pentru populațiune, ar fi cu un cuvânt adevărata egală îndreptățire, care astăzi nu există.

După principiul acestei din urmă, este de nimica și pretextul, că tinerii noștri nu pot continua studiile la universitățile din patrie, dacă nu sciu unguresce. Adevărul e, că aproape toți sciu, ear' care nu sciu perfect, în decurs de 4—5 ani învață și că an de an urmează cursul universității din Cluj câte 70—80 tineri români, ear' în Budapesta câte 40—50, și acestia nu sunt cei din urmă între colegii lor.

Dar' chiar așa se fie și aceasta, consecința dreptății ar fi, că statul este dator să poarte de grije, ca toți cetățenii sei să se poată cualifica în științe și în limba lor proprie. La universitățile și academiile din Elveția fiecare profesor predă în limba care este a lui și fiecare student ascultă pe profesorul pe care-l înțelege. Guvernul belgian a întemeiat anul trecut o universitate specială flamandă, pentru populațiunea flamandă, ear' în Austria Boemii, Polonezii și chiar și Românii își au universitățile și academiile lor

Aici se arată punerea în practică a adevăratei egale îndreptățiri, aici este adevăratul liberalism! Pentru-că nu s'ar pute face și în Ungaria asemenea? Dacă Flamanții pot ave o universitate cu limba lor ca limbă de propunere, dacă în Zürich profesorul german poate prelege alături cu cel francez, dacă în Cernăuți poate exista o facultate românească, pretutindenea spre binele, ear' nu spre știrbirea integrității statelor respective, pentru-ce n'am pute ave și noi cele trei milioane de Români din Ungaria o universitate românească sau cel puțin catedre paralele românești prelungă universitatea din Cluj bună-oară?

Aceasta ar fi dreptate, ear' în frazele, că statul este maghiar de 1000 de ani, deși două terțialități ale cetățenilor nu sunt Maghiari, omul european,

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Din estetica lui H. Taine.

(Urmare și fine.)

7.

Dacă vrem să înțelegem pe Spenser, trebuie să ne desbărăm mai întâi de realismul veacului nostru. El e cavalier. Așteptări, amăgiri, multe experiențe triste, multe visuri, câteva comodități, o nenorocire grozavă, lipsuri materiale și un sfârșit prea timpuriu, aceasta e viața lui, viața unui poet. Adevărat inima lui e de poet; împregiurările fi dau subiectele; tot iese din inimă la el; el dă mai mult decât a primit. Nobleta internă și-o imprimă tuturor operelor. Sufletul lui e cuprins de frumseța sublimă, curată, este platonice, se nasce din naturalism, își ia hrană din el, trece preste el și se apropie de misticism, atingând marginea unei lumi superioare. Spenser face trecerea la Milton și indirect la puritanism. Frumseța vizibilă e perfectă la amândoi, dar' ei poartă mai multă grije de cea morală. Frumseța este pentru el mai mult decât armonia colorilor și formelor, este un eflux al frumseții ceresce, vecinice, ce n'o poate vedea ochii omenești și este cea mai excelentă operă a creatorului. Numai ideea vecinică e grațioasă, plăcută, nu lucrurile, în care ea se încorporează. Din acest fel de vederi trebuie să primească și iubirea schimbări;

ea devine doamna adevărului și sincerității și n'ue deloc voluptuoasă; ea cuprinde tot ce e bun, frumos și nobil; ea e isvorul vieții, sufletul lucrurilor; ea a produs armonia sferelor; ea e la Dumneșu și ea este Dumneșu, care s'a scoborit întrupat pe pământ să mănțină neamul omenești; ea e lumina vie ce cuprinde toate făpturile. Până aici despre inima lui. Altfel Spenser e poet adevărat. El creează, visează natural, instinctiv. Cum am descrie starea aceasta a artiștilor? În sufletul lor este un fel de vegetație; în tot momentul răsare un mugure, încă unul, alt treilea. Fiecare se nasce, înfloresce și crește dela sine, așa că acum vești o plantă, apoi un deșeu și în sfârșit o pădure. Întâi apare o persoană, a poi o acțiune, apoi un șir de persoane, acțiuni, scenarii ce se completează și se grupează în puterea unei desvoltări involuntare, cam cum nise întemplă nouă în vis, vădând o serie de figuri, care se presentă și se așață singure, fără-ca să le ajutăm noi ceva. Acest isvor de forme vii, schimbătoare, nu seacă nici-odată la Spenser. El nu are decât să închidă ochii și figurile îi apar, el e darnic cu ele și ele tot năvălesc mereu, mereu. El are și ceva particular în firea lui. De obicei spiritul poezilor ferbe sdruncinat, sguduit, ideile

se adună, se ating, cresc deodată în mase și grămădi și își dau vînt în vorbe legate, concentrate; se pare că această grămădire este necesară la imitarea unității și energiei obiectelor înfățișate. Cel puțin așa sunt poezii contemporani, cu Shakespeare în frunte. Spenser ba, el e vecinic liniștit, e povestă, epic, nu e cântăreț și actor, ca poezii odeli și dramei. Dintre poezii moderni el seamănă mai bine cu Homer. El e clar, are tablouri nobile, e simplu, iubesc detalurile și repețirile epitelor; dar' uită că serie pentru alții și se oprește prea mult în contemplarea obiectelor, el își lătește vorba, nu o concentrează. Stanzele se repetă astfel mereu; și pentru desvoltarea acestui talent epic este necesară epopeea ideală, cu figuri neregale. În lumea aceasta se simte bine; și cele mai adevărate sentimente iau la el o fire ca de ăine. Obiectele își perd momentan caracterul, abia vede el un peisagiu, și acesta s'a și schimbat într'un loc fermecat. În sfârșit el își găsește subiectul, cel mai mare noroc al unui artist. El nu va mai descrie eroi naționali și credințe ca Homer și Dante; el ridică epopeea în împărăția nimfelor, până unde îi dispar obiectele și încep cugetele curat ideale. El a voit să ne prezente toate virtuțile morale, învingând patimile și poftele în „Regina ăinelor“. E o alegorie, dar' Spenser nu e moralist, nu supune tabloul ideii, nu e filosof, e poet, ne dă persoane și acțiuni vii,

de care te bucuri fără să le crești; și ai sentimentul că visezi. Realitatea a rămas tare departe de noi.

8.

Cavalierismul este lumea potrivită cu acest fel de fantasmă. Omul vremilor feudale are vreme să viseze, să grămădească toate creațiunile închipuirii dela Nord, dela Sud, din Ost. Ariost se încântă de lumea asta, e voluptuos, Tasso cântă iritat, catolicesce, fanatic; Cervantes are o ironie cumplită; Rabelais ride ca un plebeu. Numai Spenser e serios, natural; lui îi place să cutriere regiunile aceste poetice, e fantastic ca evul mediu, pentru-că îi place să fie. Dar' nu se mulțumesc cu atâtea. Afară de eroii sei, de prototipurile virtuții morale, el are și prototipurile frumseții perfecte vizibile, are ăei antici; este ideea voinței eroice și a sublimiei puteri ce e dela sine în armonie cu toate lucrurile; are două ideale, al frumseții ninsuinelor și al frumseții norocului; el le împreună pentru-că sunt frumoase, nu din tendențe filosofice, cum face Goethe; și amândouă au loc în epos-ul ideal; deosebirile de rasă și cultură dispar. În această fericită ilusie nu sunt tonuri disonante. O lume este: a lui Plato și poetul. Puterile și ideile ce însoesc ființele reale ajung la perfecțiune numai prin ființe imaginare. Spenser se ocupă cu frumseța în tot cuprinsul ei, și aceasta e grandiositatea operei lui. Cum să mai povestesci acest epos? E orbitor, atâtea minunății cuprinde el. Și poetul crede

în ele, le tractează foarte natural, le descrie foarte detalat, are visuni. Nimfele, peisagele, palatele, mascheradele alegorice, procesiunile, stat, tot este descris așa. Fantasia e foarte bogată și risipitoare. Ea ne creează tot tablouri complete. Dar' ori-cât de fantastic se fie, Spenser nu e artificial; lumea lui ar pute cel puțin exista, dacă nu există. Lucrurile și împregiurările sunt de vină că nu o produc; ea de ea este armonică; are și o armonie superioară, căci ea este creată până în amănuntele cele mai neînsemnate într'un gând al frumseții. Arta începe a domni, aceasta e trăsătura veacului. Elementele răspândite ale poeziei trouvères-ilor se grupează în ensemble, poezii pricep raporturile, legăturile, contrastele, ei compun. Iiubesci. Și poetul se descrie și pe sine. Ideea fundamentală o recunosc. Spenser e deplin stăpân pe tema sa și i-o potrivește scopului seu. Fiecare povestire e scrisă cu considerare la alta și toate cu considerare la scopul acela. Și astfel crește frumseța ce iese din inima poetului, o frumseță nobilă, veselă, ce e făcută din înălțarea morală și din ademeniri sensuale, engleză după sentiment, italienească după învelș, cavalerescă după cuprins, modernă după perfecțiune; ea ne arată un moment fără părechie: aparițiunea păgânismului la o rasă creștină și cultul formei la o fantasmă nordică.

G. B. Duica.

ori-cum ar privi lucrul, nu poate vedea altceva, decât brutalitatea invaziei asiatică care nici după o veșuire de 1000 de ani în Europa nu 'și-a' pierdut încă firea lui cuceritoare.

Scrisoare deschisă

cătră Spectabilul Domn *Daniil Lica*,
advocat în Bistrița.

În scrisoarea ce am adresat M. O. D. Ioan Ciocan, fost director al administrației fondurilor născute, ear' astăzi președinte al acestor fonduri, denumit până la aprobarea din partea înaltului minister decătră Ilustr. Sa dl comite suprem și comisar regesc bar. Desideriu Bánffy, 'mi-am fost exprimat dorința, ca M. O. D. Ioan Ciocan să se pună *numai* în fruntea grănițelor. Eram în drept de a o pretinde aceasta dela M. O. D-Sa cu atât mai mult, cu cât și era reprezentantul cel mai de valoare al grănițelor în administrația publică a averii grănițesci. Dar' nu numai eu personal pretindeam aceasta, ci toți aceia, care simțesc durerea și greutatea terenului, pe care sîntem puși pe baza statutului impus. M. O. D. Ioan Ciocan, președintele comitetului administrator se vede că a uitat a răspunde după merit grănițelor și descendenților acelora jertfele și iubirea cu care 'l-au îmbrățișat acestia. Părăsind terenul grănițescului, a luat alte angajamente, străine de grănițeri și de interesele acestora.

După-ce în ziua de 6 Aprilie a. c. s'a pronunțat cu totul în contra ideilor ce a profestat timp de dece ani; și după-ce acest pronunțament a fost mărturisit publice din partea M. O. D-Sale, subscrisul cu durere am luat act de cuvintele M. O. D-Sale, și nefind nici-decum de acord cu ideile ce profesează astăzi, m' am simțit dator a m' adresa cu această ocaziune cătră unul dintre acei fruntași ai finului nostru, care cu ocaziunea zilei de 6 Aprilie a. c., nevoind a părăsi terenul drepturilor grănițesci, s'a și arătat împotriva cu alți 11 inși capabili de a face evenitului lor *veto* nedreptăților ce se fac fiilor de grănițeri.

Spectabile Domnule Advocat! Am fost cu deplină atenție la toate cele desfășurate în ziua de 6 Aprilie a. c. 'Mi-am câștigat prin urmare o cunoștință mai clară despre toți acei oameni din finutul nostru, care sînt în stare a pune principiile grănițesci și drepturile lor mai presus de interesele personale, de care li leagă vitregul prezent. Tot asemenea mie, nu m' îndoiesc, Te-ai putut convinge și Spect. D-Ta, că de greu le vine să se despartă de aceste principii. *Am fost* arieră prin ajutoarele ce au primit din venitele fondurilor grănițesci, a se rumpe de curatratul comisarului regesc și a se arăta vrednici de bunul renume al glorioșilor noștri moși și părinți. Vrednicia și caracterul integru se arată atunci când, după dîsa Românului, poți spune omului în față ceea-ce nu-ți convine, ceea-ce nu poți suferi și ceea-ce soii că te apasă. Spect. D-Ti și conșoții V'ati arătat vrednici fii de grănițeri; V'ati arătat, că drepturile grănițesci, nefind legate de interesele comunelor politice, nici nu puteți reprezenta pe aceste comune în comitetul fondurilor grănițesci.

După-ce Spectat D-Ta ai fost echoul tuturor fiilor de grănițeri în ziua de 6 Aprilie a. c. și împreună cu 11 inși ai părăsit sala ședințelor a actualului comitet, depunându-Ve mandatele ce Vi-sau încredințat din partea comunelor politice, este acum rîndul Spectat D-Tale și al conșoților, ca să nu Vă mărginiți numai prelîngă protestul ce ați predat Il. Sale dlui comite și comisar regesc, ci luând steagul grănițescului în mână, să și apărăți interesele grănițesci cu toată puterea cunoștințelor și a convingerilor. Aceasta numai între marginile legii.

Spectabile Domnule! Este numai cestiune de timp până la definitivă soluționare a afacerilor grănițesci pe baza statutului impus. După îndeplinirea celor recerute conform noului statut, se va vedea în *toată* *gola-tatea*, că pasul ce 'l-au făcut reprezentanții comunelor politice, care fără a se mărgini la vre-un protest solemn, — chiar rămânînd ca să apere, după-cum a dîs dl Dr. A. P. Alexi, *petecul de teren*, de care mai dispun grănițerii, — s'au simțit foarte fericiți, că pot fi aleși în comisiunea administratorilor, unde se dîce că pot lucra în interesul binelui public. (Adecă în al Ovrelor, Armenilor și Maghiarilor.) Unde rămân descendenții de grănițeri? Unde rămân de deosebire interesele cele mai de că-petenie ale finutului nostru? În cine să mai aibă Românul grănițeri încredere? Conducătorii, care până acum își băteau piepturile, lăudându-se cu viul interes ce li au întru apărarea cauzelor grănițesci, întorcîndu-și fețele, s'au făcut asemenea cameleonului.

Aceasta nu va să dîce bărbăție și caracter în idei și principii. Ați a fi cu stă-pânirea mână bună; mîne, schimbîndu-se actuala situație, a te afla erăși la locul potrivit și tot cu merite pentru națiune, însemnează a fi un înșelător politic.

Oamenii de caracter rămîn în toate împrejurările conduși numai de unul și același principiu. Nu se fac ați prieteni buni cu Maghiarii, mîne cu Nemții și poate poimîne cu Românii. Cine lucră și este în stare a lucra astfel, nu numai devine ridicol, dar' devine, — și cu tot dreptul, — suspect.

În această privință mulți dintre Românii noștri au fost și sînt unelte străine. Și dacă este vre-un rîu, care să nestrice în mod atât de costisitor, apoi cu adevărat oportuniștii au fost aceia, care au zădărnicit mai mult cauza noastră românească.

Oportuniștii au fost și la Năsăud, care din considerațiuni (poate principalmente personale) de înaltă prevedere, asemenea fiecărei s'au sucit și s'au legat de toate rudele. Unde am ajuns astăzi cu toții? Ce s'a putut dobîndi din partea oportuniștilor? Nimic și eărăși nimic!!

Nedobîndînd Românii grănițeri nimic prin această politică ce au avut conducătorii lor de până acum, sînt în dreptul lor a-și cere socoteala dela toți aceia, care, încredințati cu conducerea afacerilor grănițesci, au suferit, ba legându-se de mîni și de picioare, alături cu dînșii au legat și interesele grănițesci. Ear' în ziua de 6 Aprilie a. c. au și îngropat viitorul tuturor următorilor lor. Istoria acestui finut va fi foarte severă, dar' totodată și dreaptă, față cu toți aceia, care s'au făcut ciodii grănițescului.

Atât Spectat D-Ta Dle avocat, cât și conșoții Spectat D-Tale, puteți fi mândri că, nefăcîndu-Vă complicități intereselor grănițesci, ați lăsat toată răspunderea pe aceia, care se și simțesc destoinici prin umilința a ajunge la creangă verde. Și nu pot cu această ocaziune a nu-mi aduce aminte de pipăratul sarcasm, cu care 'Ți-ai finit vorbirea la 6 Aprilie a. c., când ai predat protestul: „Ear' membrilor aleși, care nu sînt de părăsirea mea și a soților mei de principiu, le doresc, ca sub presiunea și părăntescă îngrijire a Ilust. Sale dlui comite suprem br. Bánffy, să le succedă a administra fondurile în interesul culturii cetățenilor statului în genere și în special în al poporațiunii române din acest finut“.

Care va să dîce, ceea-ce nu le-a succedat până acum a oportuniști, apoi să le succedă sub „părăntescă îngrijire a Ilust. Sale comitetului Bánffy? „Timpul ne va arăta succesele ce vor obîni!! Aceste succese le vom traduce în regrese. Ear' regresul se începe dela „limba de administrare“ a fondurilor. Astăzi este „limba românească. mîne ar să fie delăturată. Astăzi o propun oamenii noștri, ca să rămână deschisă ușa pentru unul, care va propune ca limbă de adm. a fond. limba maghiară.

Dar' astăzi *nici nu se cetește* catalogul membrilor, pentru a se constata numărul membrilor prezenți sau absenți, ca mîne să servească aceasta ca document, cum îi zice la inimă Il. Sale comitetului br. Bánffy binele și prosperarea administrației fondurilor. Astăzi se dîce: „ca ne condiționat să fie în comisiune N și N, ca poimîne să se dîceze, acestia și numai acestia pot fi aprobați ca membri ai comisiunii administrative.

Aceste toate s'au întîmplat în ziua de 6 Aprilie în decursul ședinței, la care Spectat D-Ta nu ai fost prezent. La toate însă au consimțit: profesori censurați și diplomați, doctori în filosofie, învățători, profesori, pensioniști, — ba chiar și nise preoți . . ! Tac despre oamenii guvernului!! Ei bine, trebuie să sîntem astăzi cu cugetul împăcat, că toți am lucrat bine. Întrebarea este, care sîntem mîngăiații? Și care dintre noi va pute dîce: „Am lucrat astăzi și voi lucra pururea din convingerile grănițesci și pentru grănițerii!“

Spectabile Dle Advocat! În ziua de 6 Aprilie a. c. ai apărut cauza grănițelor. Dovețile aduse în protestul Spectat D-Tale vorbesc pentru toți grănițerii. Prin aceste doveți aperi și pe cei-ce au desertat de sub steagul grănițelor. Subscrisul cred, că nu voi greși nimic, dacă adresîndu-mă cătră Spectabila D-Tale persoană, Te voi ruga, ca să te faci stegarul tuturor grănițelor și al fiilor acelora din fostul al Il-lea reg. rom. de graniță. Să-l porți în întreaga vieță, fiindu-Te însă de pasul „oportuniștilor“! Cu bărbăție toate le vei învinge; cu iubirea toate le vei străbate; ear' cu perseverența vom ajunge la scop. Nu-Ți vor lipsi puteri . . . avē-vei în giurul Spectat D-Tale pe toți Românii grănițeri de pe Valea Someșului, a Borgoului și a Monorului. Arată-Te numai vrednic de încrederea lor și destoinic conducător!! Cu ajutorul dîcească biruința și gloria va fi numai a grănițelor și a fiilor lor.

Încredințîndu-mă stimei Spectat D-Tale, sînt

Năsăud la 15 Aprilie 1889.

Preotul *Macaveiu*.

Statutele

fondului școlastic central și de stipendii din districtul Năsăudului.

(Urmare.)

§. 27.

Dacă vre-un membru, ori din ce cauză, înceată a mai fi membru al comitetului (adunării generale) sau îi înceată calificațiunea din cauza prevădută în §. 26, în locul aceluia în timp de o lună este a se alege altul, și pentru aceea comisiunea administratoare este datoare, ca în scopul exonerării alegerii să raporteze vice-comitetului, care va dispune în privința alegerii.

§. 28.

Alegînd fiecare comună câte-un membru în comitet (adunarea generală), alegerea în sensul §-lui 21 este a se îndeplini în un timp ce e a se hotărî din partea vice-comitetului.

Fiecare membru, care conform protocolului așternut de prototudele administrativ, respective de jude, este ales în comitet, capătă dela vice-comitele comitatului Bistrița-Năsăud învitate pe timpul defipt pentru adunarea generală, în care și este a se efectul și constituirea.

Alegerile preste tot se întîmplă în anul al 6-lea în luna întîiu din jumătatea a doua a anului.

Țiua pentru alegere o statorcesc prototudele administrativ, care înscințează comitele despre aceasta cu două zile mai naite.

Dacă prototocolele de alegeri nu s'ar afla în ordine, pentru noua alegere se îngrijese vice-comitele după modalitatea de sus.

§. 29.

Membrii comisiunii administrative la cea dîntîu ocaziune, când se vor presenta la ședință, vor face promisiunea solemnă, că din toate puterile, între marginile legii vor promova interesele fondurilor, vor delătura daunele și că vor ține cu conșciențiozitate toate punctele statutelor.

§. 30.

Comitetul (adunările generale) și ședințele comisiunii administratoare le convoacă președintele.

Comitet (adunare generală) este a se ține de două-ori într'un, an și anume cel mult în luna lui Martie pentru cenzurarea socotelilor anului trecut și în Septembrie pentru cenzurarea și statorirea preliminarului de venit și spese pentru anul viitor.

Ședința o deschide și o închide președintele sau în absența lui cel mai bătrîn dintre membrii comisiunii administratoare, el statorcesc programa desbaterilor, pune cestiunile la votare, care se face totdeauna prin sculare, președintele enunță concludul, el se îngrijese, ca concludese aduse să se ducă în deplinire după-cum se cuvine; ca să se poată aduce concludese valide se recere prezența celor cinci membri cu președinte cu tot.

Dacă vre-un membru, — afară de casuri justificate de boală, — nu se presentează de trei-ori după-olaltă, în privința alegerii nouă în locul lui dispune președintele.

Dacă vre-un membru din comisiunea administratoare își perde calificațiunea de membru, ori din ori-și-care altă cauză iese sau moare, atunci locul devenit vacant este a se împlini în cea mai deaproape adunare generală, respective este a se recerca jurisdicțiunea comitatensă și episcopia gr-cat. de Gherla, ca cât mai curînd să efectuească ocuparea.

§. 31.

Președintele astfel trimite convocatoarele, încât între expedarea convocatoarelor pentru adunarea generală a comitetului și țîia de ședință să fie cel puțin 14 zile, ear' la ședințele comisiunii administratoare cel puțin 3 zile.

§. 32.

Alegerea de profesori, învățători și de director gimnazial, mai departe votarea de stipendii și ajutoare cade în sfera de activitate a comisiunii administratoare, numai căt căt dispozițiunile comisiunii administratoare în această privință recer aprobarea guvernului.

Comisiunea administratoare, pe baza concursului scris și avînd în vedere capacitatea economică, alege dintre concurenți: pe prefectul economic (diregătorul suprem de manipulațiune), pe perceptorul, controlorul, pe diregătorii subalterni și forestieri diplomați, și angagiază avocat.

Perceptorul și controlorul sînt datori a depune caufiune.

Numărul organelor economice, salariile lor și regulamentul de serviciu se vor regula prin dispozițiuni speciale, care pentru aprobare vor fi a se subșterne ministrului de culte și instrucțiune publică.

§. 33.

Prefectul economic (diregătorul suprem de manipulațiune) în toate afacerile mai însemnate cere îndrumări dela comisiunea administratoare, la aceea își face rapoartele, ear' altcum, după cea mai bună cunoștință a sa și sub răspunderea proprie administrează toate lucrurile și face să se administreze cu organele economice și silvice supuse imediat

în respectul serviciului, el angagează supragiili silvanali și personalul economic de lipsă și servitorimea, apoi demite dintre acestia pe cei superflui sau care nu-și împlinesc obligatiunile.

§. 34.

Pentru cenzurarea socotelilor, comitetul (adunarea generală) alege o comisiune de 4 membri, care, afara de cenzurarea socotelilor, poate ori-și-când cerca și manipulațiunea banilor, despre ce sînt datori se facă raport comitetului (adunării generale).

§. 35.

Președintele comisiunii administratoare și ea președinte al comitetului (adunării generale) cît timp țîn ședințele trage diurnă de câte 5 fl. la zi, ear' membrii comisiunii administratoare câte 3 fl. v. a.

Spesele de călătorie se pot socoti conform regulamentul sustător pentru amplotiții comitatensă. Atât diurnele, cât și speșele de călătorie, le licuitează președintele.

§. 36.

Expedițiunile și concludese redactate și referate decătră secretar în ședințe, le autentice președintele și un membru; reprezentațiunile și expedițiunile le subsciu președintele și secretarul.

§. 37.

Asupra diregătorilor de administrațiune ordonează cercetare disciplinară președintele, eventual comisiunea administratoare, și cercetarea o efectueasc un membru exmis din sinul acesteia. Pe baza actelor de cercetare înaintate hotărăsc comisiunea administratoare în prima instanță; contra hotărîrii acesteia, în 15 zile se poate recurge la ministrul de culte și instrucțiune publică.

§. 38.

Prefectul economic (diregătorul suprem de manipulațiune), secretarul, perceptorul, controlorul, scriitorii, economii, forestierii, cu ocaziunea numirii lor în ședința comisiunii administratoare, depun promisiunea, că-și vor împlini funcțiunea cu credință, onoare și diligență și că agendele încredințate lor le vor administra conșciențios după cea mai bună vedere a lor, că după putința lor vor promova interesele fondurilor și că pagubele le vor delătura.

§. 39.

Comisiunea administratoare își trimite reprezentațiunile sale cătră ministrul r. u. de culte și instrucțiune publică pe calea comitetului suprem al comitatului Bistrița-Năsăud. (Va urma).

CRONICĂ.

Dela Curte. Se scrie din Ischl cu datul de 14 l. c., că Maiestățile Lor dimpreună cu Archiducea Maria Valeria au sosit în aceeași zi la Ischl. În decursul acelei zile a sosit la Ischl și Archiducele Francisc Salvator.

Numiri. Ministerul reg. ung. de finance a numit pe practicantul dela perceptoratul din Panciova Samuel Schlesinger de oficial cl. VI. la acel percept. — Tot același minister a numit pe candidatul de practicant Nicolae Simon de practicant la percept. din Măcău.

Statute aprobate. Ministerul r. u. de interne a provădut cu clausula de aprobare sub Nr. 22.188 a. c. statutele reuniunii femeilor evang. din Cisnădioara.

Maghiarisări de nume. „*Budapesti Közlöny*“ publică următoarele schimbări de nume: Maier Benyovits în „*Benkő*“; Iosif Schlesinger în „*Seregi*“; Eduard Schwarz în „*Szalai*“; Avram Brünauer în „*Baldazs*“.

Ministerul nostru de comerț. Îmulțindu-se personalul ministerului reg. ung. de comerț, agricultură și industrie, localitățile de mai înainte au fost prea strîmte pentru de a cuprinde întreg personalul. Localitățile ministerului s'au mutat zilele aceste. 200 de odăi sînt toate cancelarii, apartamentele secțiunilor sînt organizate cu totul altcum, astfel încât ministerul nostru e unul dintre cele mai mari și mai organizate ministere în Europa.

Sinodul archidieceșan gr-or. este convocat în sesiune ordinară pe Dumineca Tomii, adecă pe 16/28 Aprilie a. c. la 9 oare înainte de amăzi în biserica din Sibiu-cetate. După săvîrșirea ritualelor bisericești, deschiderea sinodului va urma în localurile seminarului archidieceșan.

Dările directe în comitatul Hunedoarei. În luna lui Martie a. c. s'au încassat 19.539 fl. 50¹/₂ cr. ca dare directă în comitatul Hunedoarei, mai puțin cu 5827 fl. decăt în Martie 1888. Ca taxe militare în luna trecută au încurs 315 fl. 44 cr., mai mult cu 78 fl. 89 cr. decăt în Martie a. tr.

Alegerea de învățătoare. După-cum aflăm prin diarele din Cluj, la școala comunală din Hateg s'a ales în sfîrșit de învățătoare definitivă Valeria Cutean.

Un virtuos pe violină de doispre-dece ani. Leon Altmann, pe care diarele din Budapesta îl țîn de un talent extraordinar, după-cum ni-se împărtășese, are de gînd să deie în Sibiu la 4 Maiu a. c. n. un concert.

Maghiarisări de nume. După-cum cetim în diarele maghiare, în anul 1888 'și-au schimbat numele de familie 701. Dintre acestea 'și-au cerut schimbarea numelui în anul trecut 186, va să dîce 27.96% au fost din Budapesta, ceilalți din provincie. Dintre cei-ce 'și-au schimbat numele se află nume: ca Apfelbaum, Blühweis, Bienenstock, Brummer, Blaustein, Diamant, Feigelstock, Fischbein, Gansl, Hoputzi etc. După confesiune primul loc îl ocupă Ovrii. Anume dintre 701 au fost: romano-catolici 205, greco-catolici 28, greco-orientali 1, augustinii 32, reformați 41, (în 1887—19) și Ovrii 393. După ocupațiune în primul loc vin gendarmii, silvicultorii etc., ear' mai puțini ca toți își schimbă numele economii, anume dintre cei 701 sînt: scriitori, artiști și pictori 9; advocați, ingineri, medici, arhitecți și farmaciași 24; diregători, funcționari, practicanți, diurniști 102; preoți, profesori, învățători și crescători 46; studenți 48; militari, gendarmi, finanți 56; comercianți 43; ajutători prelîngă comercianți 59; industriași 40; ajutători prelîngă industriași 38; economii, proprietari, arîndatori și diregători de moșii 20; servitori de oficiu, muncitori dela fabricii și țîleri 16; minorenii 129 și cu ocupațiune necunoscută 68.

O infecție jurnalistică. „*Szegedi Hirdő*“ în numărul 89 dela 15 Aprilie n. aduce sub titlul „*Beutura*“ următoarea notiță: „Un brav drusă al lui Traian Doda și un membru înalt aproape de un stîngin al naționalității dace: Traian Popovics a stat astăzi înaintea tribunalului pentru crima de furt. Traian Popovics e un bărbat foarte brav, e foarte mîndru că e Român (oláh); nu e mirare, căci nu fiecare muritor are norocirea de a pute fi Român. Traian Popovics, afară de romanitatea lui, mai iubesc un lucru: beutura, dar' și dintre beuturi iubesc numai rachia, după-cum se cuvine unui adevărat Român. Pe Traian Popovics, care, în treacă fie dîs, nu-ți place deloc lucrul, 'l-a persecutat mult soarta amară, arare-ori a putut ajunge la bani, și astfel nu putea să guste rachia după placul seu și în măsura, în care o gustă Românii, care gustare dealmintrelea pe el nu-l costa nici-odată nici o para. Pe Români 'l-a dat D-deu în dar, rachia însă o lîterază oamenii pe bani, și pentru-ca bietul om să ajungă la bani, trebuie să lucreze ca un cal. Traian Popovics însă, după-ce a vîdut, că el nu e cal, ci Român cu două picioare, el nici nu a lucrat, dar' rachie ar fi beut bucurios cu ori-ce preț; ca să ajungă deci la rachie, s'a pus pe furat. . . .“ Și „*Szegedi Hirdő*“ o o foaie guvernamentală subvenționată!!

Biroul academiei române pe anul 1889—90. În ședința de Sămbătă, academia română 'și-a ales biroul pe anul 1889—90. Dl M. Cogălniceanu, ilustrul academician, a fost ales președinte cu unanimitate voturilor. Vice-președinți s'au ales dñii P. S. Aurelian, B. P. Hajdeu și N. Ionescu. În ședința de ieri aveau să se aleagă diferitele comisiuni și secțiuni, apoi membrii corespondenți pentru secțiunea științifică.

Di Alexandru Odobescu și premiul academiei. „*Naționalul*“ din București află, că dl Odobescu a dăruit academiei române suma de 12.000 lei, care 'l-a decernat ca premiu pentru operele sale: *Serieri literare*, 3 volume.

„Anecdotele“ lui Th. Speranță. Dl V. A. Urechie a propus la premiul de 5000 lei (Heliad) cartea dlui Speranță „*Anecdote populare*“. Cartea a cădut cu paritate de voturi. Ori-cum, paritatea de voturi este și ea dovada valorii literare a cărții dlui Speranță.

Elate lungă. În zilele trecute a murit în satul Cărligele din județul Rimnicul-Sărat în România, femeia Uța, soția lui Ioan Gătej, în etate de 105 ani.

Sese gemeni. În Navarro-County (Texas) o familie germană a avut o rară bucurie familiară: familia s'a sporit deodată cu șese membri. Femeia, care a surprins pe bărbatul ei cu o atât de abundanță binecuvîntare cerească, e bavarăză de nascere, e de 27 ani și e ea un adevărat dragon. Bărbatul, George Hirsch e deasemenea German, dar' s'a născut în America și e cu dece ani mai bătrîn decăt femeia. Dintre cei șese gemeni patru sînt ficioiri, două fete și toți șese trăesc și sînt sănătoși. Copiii au fost botezați, și ca să nu-i confunde, li-s'a afînat fiecareia de grumazi o fedulă, pe care îi e scris numele cu litere mari. În odaia, în care acești șese cetățeni americani au vîdut lumina zilei, dela nascerea lor încoace nu a mai fost liniște, căci când adoarme sau tace unul, imediat începe celalalt a plînge.

La cestiunea fondurilor grănițesci românești dela Năsăud.

II.

(Urmare.)

Acest organ va face toate dispozițiunile de lipsă pentru administrarea averilor, la fiecare adunare generală a comitetului va așterne rațiunile spre revizuire și cenzurare, precum și un raport general despre starea materială a fondurilor și despre toate celelalte afaceri ale sale.

Și acest organ este răspundător *in solidum* pentru dauna ce ar cauza fondurilor.

4. Comitetul fondurilor școlare în-suși, cît și prin comisiunea administratoare școlară va întreprinde toți pașii,

câți îi va afla de lipsă, spre fructificarea fondurilor și înmulțirea veniturilor, ear' la purfarea cheltuielilor și tuturor erogărilor impuse fondurilor va fi comitetul cu cea mai mare cruțare și cumpet; totodată va veghea, ca cei-ce trag vre-un salariu sau remunerațiune să corăspundă oficiului.

5. Comitetul fondului școlar, atât cu ocaziunea ridicării edificiilor proiectate, cât și a altor edificii, care vor mai fi de lipsă pentru locuința de profesori sau pentru alteceva în interesul fondului, totdeauna va respecta și se va acomoda după ordinațiunile guvernamentale sustătătoare în astă privință și pentru fiecare întreprindere își va câștiga proiecte și planuri censurate și și concesiunile necesare și prescise.

6. Fiindcă suprema inspecțiune asupra fondurilor publice instituționale este prelângă înaltul guvern regesc provincial, fiindcă comunele fundatoare în punctul IV al înviorii numite au conecut supra-inspecțiunea în privința administrării fondurilor și executării punctelor acelei înviorii la oficiul suprem politic central din Năsăud și la consistorul episcopului diecesan, și anume fiecare între marginile competenței și în sfera sa de activitate, și în urmă fiindcă subscrisul comitet este resolut de a administra averea fondurilor strins după prescisele sustătore în această privință și a executa punctele înviorii numai în sensul legilor, așa comitetul se obligă tare și irevocabil, că înaintea începutului fiecărui an va subșterne un preliminar înaltul guvern regesc prin consistorul diecesan, despre toate cheltuielile ordinare de pe anul viitor, ear' cu finea fiecărui an va așterne la înaltul guvern, tot prin veneratul consistorul diecesan, toate rațiunile „Fondului școlastic central districtual” și ale „Fondului de stipendii”, spre a se censura prin organele reg., a căror chemare este această afacere, și la cas, când din acele s'ar afla vre-o daună pentru fonduri, spre a se dispune cele necesare pentru desdaunarea respectivelor fonduri.

G) Dispune înființarea, reorganizarea și administrarea institutelor de învățământ și educațiune enumerate în punctul VI al înviorii, adică reorganizarea celor cinci școli triviale (școale populare superioare), a școalei normale, înființarea gimnasiului complet în Năsăud, alegerea de învățători, profesori și directori la aceste școli, apoi reorganizarea școalei de fete, înființarea școalei reale.

Asigură învățătorilor și profesorilor definitiv dreptul de pensieune și după puțină și a dașele decenale; întocmai ca la celelalte școli publice de stat.

Înființarea convictului și locul de zidire, apoi că numai școlarii care frecventează gimnasiul (sau școala reală) vor fi primiți în el.

H) Se statorește dispoșiți în privința „Fondului de stipendii”, maximul unui stipendiu pentru școalele înalte e de patru sute florini în afară de Transilvania; în Transilvania 200 fl., și apoi alte dispoșițiuni de mai puțin interes. Numărul și numele stipendiștilor se va face cunoscut ven. ordinarat și înaltului guvern reg. la începutul fiecărui an școlastic. Stipendiile se vor da, după permiterea unei escrieri de concurs, de adunarea generală, prin absolută majoritate de voturi, fiind de față cel puțin 2/3 părți ale membrilor.

Pentru administrarea economică a acestor fonduri, apoi a reorganizării, înființării, susținerii și administrării institutelor sus numite, în sensul principiilor cuprinse în acest instrument fundațional, se vor subșterne statute mai detaliate la locurile mai înalte spre aprobare.

Aceste sunt principiile, de care se obligă subscrisul comitet de a se ține în exercierea drepturilor fundatorilor pentru totdeauna, precum și de ale apăra, sub suprainspecțiunea venerat. ordinarat și consistor episcopesc diecesan respectiv și sub suprema inspecțiune a înaltului guvern reg. al Maiestății Sale Împăratului și Preatinduratului nostru Domnitor. (Va urma.)

VARIETĂȚI.

(Nihilisti.) La Petersburg se vorbește foarte mult de următoarea întâmplare: Cu puțin timp înainte de aceasta sosi la Petersburg un tânăr englez, și spuse preotului anglican de aici, că este deja de mult însărcinat ca agent al unor doctori din Londra. Acesta însă începu să-l bănuască. Auzi apoi, că acest tânăr englez a fost chemat la Londra și de-acolo ear' se reîntoarce la Petersburg. Doctorii îi dăduse și o blană mare, care cântăria foarte mult. Tânărul îi întrebă, că ce este în ea. Ei îi răspunseră, că o se vadă, dacă va sosi la Petersburg. Ajungând tânărul aici, îndată a fost vizitat de un bărbat tânăr, care se făcea că este în relație cu acei doctori din Londra, și care îl chemă cu sine la preumblare, făcându-l să iee cu sine și acea blană grea. Ajungând la debarcaderul Gagerin, tânărul englez se pomeni că sar asupra sa trei bărbați necunoscuți, care începură să-l bată până ce-și perđu simțirile. Precând își veni în fire vedu, că companionul seu s'a depărtat împreună cu cei trei agresori și că-l luară și blana. Preotul anglican îl povățui să încunoscinițeze poliția despre această întâmplare, și se spună cazul și ambasadorului britanic. El însă a întârziat să facă aceasta, și ambasadorul englez a luat cunoștință despre cele întâmplare prin poliție. Decând întâmplarea aceasta a ieșit însă în public, tânărul englez a dispărut ca prin minune. Se crede, că toate aceste sunt un joc al nihilistilor, care l'ar fi ascuns ori omorât, pentru a nu-l trada ori ajuta poliția să pună mâna pe ei.

(Un tren în flacări.) Un tren de călători intrase în pădurea de lângă Dacac (Statele-Unite), care era în flăcări. Mașinistul credea că va pute trece prin mijlocul flăcărilor; el nu scia cât de întins este incendiul. După câteva momente de mers, trenul se opri. Se hotărî să se întoarcă îndărăt. Era însă prea târziu; calea era acoperită de bucăți mari de cărbuni și traselese luară foc. În același timp se observă, că și înainte traselese erau în flăcări. Moartea, o moarte teribilă, era sigură. Călătorii se dădură jos, creșd că vor pute scăpa. Înzădă. O încercare desperată fu făcută, mașinistul porni trenul cu cea mai mare iuteală. Trenul trecu prin flăcări, în câteva minute cercul de foc fu trecut. Era și timp; vagoanele luară foc; cea mai mare parte din călători erau pe jumătate asfixiați. Cu toate aceste n'a fost nici o victimă.

Posta redacțiunii.

Auraria. Pe spesele statului nu. Pe spesele propii coala cu 20 de argint, la 1000 de capete. Vor fi 2 1/2 coale. Sânt admirabile mărgel, se le înșirăm?

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 16 Aprilie n. Dieta se va întruni la 29 Aprilie.

Profesorul de universitate Lang a fost numit secretar de stat în ministerul de finance.

Belgrad, 16 Aprilie n. În timp de trei săptămâni regina Natalia va sosi de sigur aici.

București, 16 Aprilie n. Un compromis al guvernului cu independenței liberali e iminent.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Paris, 17 Aprilie n. După diarul „Autorité”, Merlin a dat ordin pentru perchiștiuni domiciliare la generalul Dubarail, Cassagnac. „La Presse” împărtășește, că Merlin a dat târziu noaptea 60 ordine de arestare. Membrii comitetului național au plecat la Bruxella, unde comitetul ține astăzi ședințe importante. „Goulois” împărtășește, că se tractează de a afla mijloacele potrivite, spre a continua lupta, fără ca expoziția universală să se conturbe prin vre-o manifestățiune.

Pojon, 17 Aprilie n. Episcopul Ronay, fostul crescător al Principelui de Coroană și al Mariei Valeria a murit aș-diminează.

Bibliografie.

Înștiințare.

La secretarul „Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina”, Dimitrie Socoleanu, se pot cumpăra următoarele cărți și musicalii, care se vând în folosul societății cu prețuri foarte scădute:

„Manual de armonia musicală”, de I. Vorobchievici, Cernăuți 1889.

„Lumine și umbră”. Culegere din poeziile lui D. Petrino, Cernăuți 1870.

„Pomăritul rațional”, de G. Halip, Cernăuți 1883.

„Colinde, cântece de stea și urări la nunți”, de Dr. I. al lui G. Sbiera, Cernăuți 1888.

„Răsunete din Bucovina”, horă și marș român pentru piano, de Constantin cav. de Buchenthal.

„Călușorul”, dans românesc pentru piano, de Const. cav. de Buchenthal.

„Flori din Bucovina”, opt cântece românești cu acompaniari de piano, de I. Vorobchievici.

NB. Pentru domni librari rabate îndatinate.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 9 Maiu st. n. a. c. imobilele Amaliei Parajdi născ. Melezer (în S-Ujlak) decătră tribunalul reg. din Sătmár-Nemeti.

— 10 Iulie st. n. a. c. imobilele lui Ioan Bányai decătră judecătoria cerculă din Hodin.

— 25 Iunie st. n. a. c. imobilele Paulinei Pikovszki (în Varanno) decătră judecătoria cerc. din Gálszécs.

— 18 Maiu st. n. a. c. imobilele lui Vidor Szakáll decătră judecătoria cerc. din Baia.

— 30 Aprilie st. n. a. c. imobilele lui Francisc Szaniszló (în Marches) decătră tribunalul reg. din Chezdi-Oșorheiu.

Edicte:

A se insinua pretenșiunile în 45 de zile:

— la rămasul după Vasile Nagoș (din Monor) la tribunalul reg. din Bistrița;

— la rămasul după Alexie Dondon la tribunalul reg. din Sătmár-Nemeti;

— la rămasul după Samuil G. Pap (din Bichis), Ioan Lipták (din Bichis-Ciaba), baronesa Ana Drechsel născ. Timáry (din Endrőd) și Stefan Toldi (din Giula) la tribunalul reg. din Bichis-Giula;

— la rămasul după v. Rosalia Simény născ. Rauber (în Ciemandru) la tribunalul reg. din Elisabetopol.

Concursuri în provincii:

— Contra Elisabeta Tatartzy în Mehadia. Coners. cms. Ioan Scherff; massa crt. Carol Szabó. Term. de ins. 27 Maiu n., proed. de licid. 24 Iunie n.

— Contra Francisc Schvarcz în Mátészalka. Coners. cms. Alexandru Kőlcsey; massa crt. Iosif Helmeicz. Term. de ins. 15 Maiu n.; proed. de licid. 4 Iunie n.

— Contra Martin Schvarcz în Berettyó-Ujfalu. Coners. cms. Stefan Jellentsik; massa crt. Dr. Ludovic Mihelfy. Term. de ins. 15 Iunie n.; proed. de licid. 6 Iulie n.

— Contra Kóbi-Ney în Beodra. Coners. cms. Alexandra Kiss; massa crt. Ludovic Müller. Term. de ins. 10 Maiu n.; proed. de licid. 31 Maiu n.

Călindarul zilei.

6/13 Aprilie.

Julian: Joia-mare.

Gregorian: Joia-mare.

Soarele: răsare 5.8, apune 6.52.

Buletin meteorologic.

Sibiin, 17 Aprilie, 6 oare diminează.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul marin 726.1)	Diferența dintr-o zi	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul temperatură	Direcția vântului
713.0	-4.9	+7.2	+13.2 +7.0	NV

Din țeară, 15 Aprilie, 7 oare diminează.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura după Celsius	Vântul direcția	târâ
Budapesta	751	+9.2	V	1
Sătmár	761	+7.2	S	1
Cluj	755	+8.4	V	2
Orșova	754	+11.2	N	1
Timișoara	751	+6.5	V	2
Arad	751	+9.6	O	1
Panciova	749	+10.0	O	1

Sosiți în Sibiu.

La 17 Aprilie n.

Hotel „Neuherer”. Dr. Emil Sarkas din Budapesta; Delt, Linhardt, voiajeri din Viena; Weber, privatier.

Hotel „Împăratul Romanilor”. Eugenia Komarovska, privatieră din Lemberg; Carol Kander, administrator de bunuri.

„Hotel Meltzer”. Frații Theodor, comercianți din București.

Hotel „Habermann”. Nicolae Budac, econom.

Economic.

Institutul de învățământ economic al comitatului Sibiului. Examenale elevilor acestui curs vor ave loc Vineri în 19 l. e. la 9 oare înainte de ameați în edificiul institutului, piața țirgului de vite Nr. 10. Întrarea e publică.

Concurs cu oferte. Pentru luarea în întreprindere a reparării podurilor Nr. 137, 138 și 139 pe drumul de țeară Turda—Sibiu—Brașov, apoi pentru edificarea din nou a podului Nr. 134 pe același drum, se va ține un concurs cu oferte în 26 Aprilie a. c. în edificiile oficiului pentru clădiri, în Sibiu.

Ofertele vor ave să fie deschise și aculate de vadiu.

Banca industrială și comercială din Arad. De câteva zile s'au lăsit vești neliniștitoare asupra stării financiare a băncii industriale și comerciale din Arad. Preste tot se credea, că numita bancă e în deficit. Acum în urmă noul secretar al numitei bănci a desoperit într'adever un deficit de 355.000 fl.

Dacă acest deficit este urmare a unei defraudări ori a unor perderi speculative ale băncii, până acum nu se scie nimic pozitiv. Publicul însă e în febrere continuă.

Alaltăieri după ameați a ținut consiliul direcțional o ședință. Deficitul, — se vorbește, — nu ar fi de 355.000 fl., ci numai de 200.000 fl., și el a fost cauzat de perderile comerciale ale băncii. De o defraudățiune nu poate fi vorba, bilanțurile băncii însă de vre-o 6 ani încoace s'au încheiat fals totdeauna, deoare-ce în tot anul s'au împărțit dividende mari, caș-când banca ar fi avut venite.

Directorul institutului a declarat într'un comunicat al seu, că existența băncii nu e periclitată, ea va continua. Dar' căderea băncii se ține ca sigură din partea celor mai mulți.

Mărfurile coloniale în România. Cu începere de Sămbătă 13 Aprilie a. c. taxa asupra articolelor coloniale în România se va percepe la vamă.

Transplantarea pomilor. La transplantarea pomilor e bine să curățim și rădăcinile și să nu le punem în pământ așa cum le-am scos, ci cu un cuțit ascuțit să le mai scurtăm, pentru-ca astfel să se îngroașe crescând în pământ. Cu foarfeci de grădinărit nu e bine să tăiem rădăcinile, deoare-ce aceste pe unde ajung strică rădăcina. Și rădăcinile le tăiem din jos în sus, ca astfel în noua lor creștere să se întindă orizontal.

Gropile în care punem pomii trebuie săpate încă de cu toamnă, ca astfel pământul scos la margine, venind în atingere cu apa, aerul și lumina, să se îmbunătățească.

Când vom pune pomul, aruncăm în groapă pământul mai bun, pe cel mai slab îl lăsăm deasupra.

Dacă sădăm pomi în gropi săpate primăvara, atunci e bine, ca înainte de a pune pomul, să turnăm în groapă o găleată sau două de apă.

Lungă fiecare pom tânăr vom pune și un arac drept sprijin și pentru a ne asigura, ca pomul să crească drept.

Prețul mărfurilor.

Plata din Sibiu, 16 Aprilie. Grân hectolitru 76—82 chilo fl. 4.40 până fl. 5.20, grân mestecat 70 până 74 chilo fl. 3.20 până fl. 4.—, seacă 70 până 75 chilo fl. 3.— până fl. 3.40, orz 62 până 66 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, ovăș 42 până 50 chilo fl. 2.— până fl. 2.50, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.60 până fl. 4.—, mălaiul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.20 până fl. 1.40, semăntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 3.— până fl. 3.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 5.50, linteă 78 până 82 chilo fl. 9.— până fl. 10.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, păsat de grân 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 18.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slănină 100 chilo fl. 58.— până fl. 60.—, unsoarea de porc fl. 60.— până fl. 65.—, sâu brut fl. 18.— până fl. 20.—, lumini de sâu fl. 32.— până fl. 34.—, lumini turnate de sâu fl. 35.— până fl. 36.—, săpunul fl. 20.— până fl. 24.—, fân 100 chilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cânepă fl. 80.— până fl. 82.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.—, spiritul p. 100 l. % 52 până 55 cr., carnea de vită chilo 34 cr., carnea de vițel 28 până 36 cr., carnea de porc 44 până 50 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cu 18 până 18 cr.

Plata din Sighișoara, 15 Aprilie. Grân curat hectolitru fl. 4.80 până fl. 5.30; grân mestecat fl. 3.75 până fl. 4.20; seacă fl. 3.20 până fl. 3.50; ovășul fl. 2.20 până fl. 2.40; cucuruzul fl. 3.90; fasolea fl. 4.80; crumpenele fl. 1.70; mazerea chilo 18 cr.; linteă 20 cr.; mălaiul 10 cr.; lumini de sâu chilo 38 cr.; săpunul 24 cr.; sâu brut 20 cr.; sâu de vită fl. 0.90; unsoare de porc 72 cr.; carnea de vită 32 cr.

Țirgul de rimători în Steinbruch. În 14 Aprilie n. s'a notat: ungurești bătrâni gri 55.— cr. până 55 1/2 cr., ungurești gri, tineri 57.— cr. până 58 1/2 cr., de mijloc 56.— cr. până 57 1/2 cr., ușori 54.— cr., până 55.— cr., marfă țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 54.— cr., până 54 1/2 cr., ușoră 52.— cr. până 53 1/2 cr., românești, de Bakony, gri 51.— cr. până 51 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sârbesci gri — cr. până — cr., transito de mijloc 54.— cr. până 54 1/2 cr., transito ușori 53 cr. până 53 1/2 cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpăniți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 Aprilie 1889.

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu	—	—	—	—
Bănățeneș, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	7.40	7.60	—	—
Grâu de Pesta	7.35	7.55	—	—
Grâu de Alba-regală	7.30	7.60	—	—
Grâu de Bácska	7.30	7.60	—	—
Ungurese de Nord	7.25	7.45	—	—

Săminte, vechi ori noue	Solul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Săcără	70—72	5.90	6.10
Orz	60—62	5.80	6.30
"	62—64	6.30	7.10
"	64—66	7.35	8.50
Ovăș	39—41	8.25	5.70
Cucuruz (porumb)	75	4.45	4.65
"	73	4.70	4.75
Hișcă	—	5.40	5.75

Grâu	de primă, de toam. Iul. Aug. Maiu-Iun. de toam. de primă.	6.95	7.00
Cucuruz	—	7.33	7.35
Ovăș	—	4.78	4.81
"	—	5.26	5.31

Produse diverse	Solul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până

Sem. de trif.	Lucernă ungurească	60.—	68.—
"	franceză	—	—
"	italiană	—	—
Oileu de rap.	roșie	48.—	54.—
Oileu de in	rafinat	36.—	36.50
Uns. de porc	dela Pesta	64.50	75.—
Slănină	dela țeară	53.—	54.—
Său	sventată	59.—	61.50
Prune	afumată	56.—	57.—
Lictar	—	33.50	34.50
"	din Bosnia, în buți	10.25	18.50
"	din Sârbia, în saci	16.50	16.75
"	slavon, nou	16.—	16.25
"	bănățeneș	—	—
"	din Ungaria	—	—
"	ungurești	—	—
"	sârbesci	—	—
"	brută	29.50	30.—
"	galbină străcurată	33.—	34.—
"	de Rosenau	115.—	117.—
"	brut	14.—	15.—
"	Drojdite de spirit	18.50	19.—

Cursul pieței din Sibiu.

din 17 Aprilie st. n. 1889.	Cump.	9.35	vând.	9.45
Hârtie-monetă română	—	—	—	—
Lire turcești	—	10.70	—	10.80
Imperiali	—	9.70	—	9.80
Ruble rusești	—	1.26	—	1.28

Bursa de Budapesta

din 16 Aprilie st. n. 1889.		
Rentă de aur ung.	6%	—
" " " "	4%	102.80
" " " "	5%	96.20
Imprumutul căilor ferate ung.		144.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.		
(1-a emisiune)		99.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.		
(2-a emisiune)		—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.		
(3-a emisiune)		114.50
Bonuri rurale ung.		104.75
" " " "	cu cl. de sortare	104.75
" " " "	bănățene-timigene	104.75
" " " "	cu cl. de sortare	104.75
" " " "	transilvane	104.75
" " " "	croato-slavone	104.—
Despăgubire pentru dițina ung. de vin		99.75
Imprumut cu premiu ung.		—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin		131.50
Renta de hârtie austriacă		85.—
" " " "	argint austriacă	85.75
" " " "	aur austriacă	110.50
Losurile austr. din 1860		143.—
Acețiunile băncii austro-ungare		902.—
" " " "	de credit ung.	305.25
" " " "	austr.	298.20
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economi		
"Albina"		102.—
Argintul		—
Galbeni împărătești		5.60
Napoleon-d'ori		9.51
Mărci 100 imp. germane		58.70
Londra 10 Livres sterlingi		120.15

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.